

รูปแบบการทำงานที่ทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิตของนักแสดงอาชีพไทย
ตามหลักพระพุทธศาสนา

The Success in Working of Thai Actors and Actresses upon the Buddhist Scriptures

นางปัทมรา เตชะไพฑูริย์^๑

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบุคคลที่ประสบความสำเร็จในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท เพื่อศึกษาเป็นหลักธรรมที่ทำให้ประสบความสำเร็จในคัมภีร์พระพุทธศาสนา เพื่อเสนอรูปแบบการทำงานที่ทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิตของนักแสดงอาชีพตามหลักพระพุทธศาสนา โดยรวบรวมข้อมูลจากพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙ เอกสารทางวิชาการต่างๆที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์นักแสดงในวงการบันเทิงไทยที่มีชื่อเสียง ผลการวิจัยพบว่า บุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตตามคัมภีร์พระพุทธศาสนานำหลักเมตตาธรรม ชั้นดีธรรม อิทธิบาท ๔ และปัญญามาใช้ในการดำเนินชีวิต หลักธรรมที่ทำให้ประสบความสำเร็จในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ได้แก่ นาถกรรมธรรม ๑๐ ศีล ๕ สังคหวัตถุ ๔ สุจริต ๓ สัปปุริสธรรม อิทธิบาท ๔ อริยทรัพย์ ๗ ฆราวาสธรรม ๔ พรหมวิหารธรรม ๔ คิหิปฏิบัติ หลักกาลาสามสูตร กัลยาณมิตรธรรม มรรคมืองค์ ๘ และความสุข ๔ สำหรับอาชีพนักแสดงได้นำหลักธรรมตามหลักพระพุทธศาสนามาปรับใช้ในการทำงาน ทั้งหลักการปฏิบัติตน หลักการปฏิบัติงาน คือ อิทธิบาท ๔ และสัปปุริสธรรม และหลักการปฏิบัติต่อสังคม คือ กัลยาณมิตรและทศ ๖

คำสำคัญ : การทำงาน ความสำเร็จ นักแสดงไทย พระพุทธศาสนา

^๑ นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Abstract

The study aimed to study about the persons successful in life according to the Buddhist theravada Scriptures, to study dharma about success according to the Buddhist Scriptures, and to offer about the persons study successful in life in the entertainment career according to the Buddha's Teachings. The data from the Tipitaka in Thai version by Mahachulalongkornrajavidyalaya, 2539 B.E. as well as the other related research works and interviews successful actors and actresses. The results of the study indicated that persons successful in life according to the Buddhist Scriptures lead their life followed Dharma, i.e. kindness, patience, Four Rddhippada, and wisdom. In case of dharma about success according to the Buddhist Scriptures, there were Nathakaranadhamma , five Precepts, four Sangahavatthu, Sucarita, Sappurisa-dhamma, four Iddhipada, Ariya-dhana, Gharavasa-dhamma, Sangahavattu , Ghipaipatti, Kalama Sutra, Kalyanamitta, Noble Eightfold, and Happiness. The Dhamma principles of successful actors and actresses were also divided into: self-regulation, job performance and social performance.

Keywords: Working, Success, Actors, Buddhist

๑. บทนำ

มนุษย์ต้องดำเนินชีวิตอยู่ท่ามกลางกิเลส หรือสิ่งเร้าที่อยู่รอบตนเอง อันมาจากครอบครัว สังคม และสภาพแวดล้อมต่างๆ ตลอดจนการประกอบอาชีพเพื่อแสวงหาวัตถุหรือปัจจัยสี่ ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวก ที่ทำให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขจนทำให้มนุษย์ติดอยู่กับความสุขจากภายนอก (Objective Well-being) ซึ่งทำให้มนุษย์ส่วนใหญ่มีมุมมองประกอบอาชีพเพื่อแสวงหาเงินทองมาเพื่อบำรุงความสุข ในการประกอบอาชีพจึงเป็นสาเหตุให้เกิดการดำรงชีวิตที่มีลักษณะเบียดเบียนทั้งมนุษย์ด้วยกันเองสัตว์ผู้ร่วมวิญญูสงสาร และสภาพแวดล้อมต่างๆ ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำไม่สมดุลกัน จนเป็นสาเหตุของปัญหาในระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ตลอดจนสังคมชุมชนระหว่างประเทศ เป็นต้น

คนทุกคนจะมีความสุขหรือความทุกข์ ล้วนเกี่ยวเนื่องกับการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวก ถ้าประกอบอาชีพอย่างสุจริตก็นำมาซึ่งความสุข ถ้าประกอบอาชีพทุจริตเป็นเหตุนำมาซึ่งความทุกข์ ความเดือดร้อนใจ ความไม่สบายใจ หรือบางอาชีพก็นำไปสู่การเสี่ยงชีวิตและการเสียชีวิตในที่สุด ในคัมภีร์พระพุทธานุญาตห้ามในการประกอบอาชีพ ดังนี้ “๑. คำขายสัตว์เป็น ๒. คำขาย

คัสตรา ๓. คำขายเนื้อสัตว์ ๔. คำขายสุรา ๕. คำขายยาพิษ^{๑๒}

การประกอบอาชีพดารานักแสดง นักร้อง นักข่าว พิธีกร หรือผู้กำกับละครเป็นอีกอาชีพหนึ่งในฝันของคนหลายคน เพราะค่าตอบแทนที่คุ้มค้ำรวมทั้งชื่อเสียงที่ได้รับ อีกทั้งนักแสดงยังเป็นแบบอย่างแก่บุคคลภายในสังคม และมีความสำคัญในการสร้างรูปแบบการดำรงชีวิตตลอดจนรูปแบบในการทำงานและการดำเนินชีวิต เนื่องจากนักแสดงเป็นผู้ถ่ายทอดบทบาททางการแสดงของตัวละครต่างๆ ในเรื่องผ่านออกมาสู่สายตาประชาชน และเปรียบเสมือนสื่อกลางในการถ่ายทอดแบบอย่างที่ดีตลอดจนค่านิยมให้กับสังคมด้วย^๒ การเป็นดาราเมื่อปรากฏตัวที่ไหน สังคมจะให้ความสนใจได้รับการต้อนรับดูแลและปรนนิบัติเป็นพิเศษมีค่านิยมชมชอบ บางครั้งได้รับสิทธิพิเศษในร้านอาหารและร้านบริการต่างๆเป็นที่สะดุดตาในสังคม^๓ ปัจจุบันดารานักแสดงในแวดวงบันเทิงนั้นมีจำนวน

^{๑๒} ชุ.สุ.อ. (ไทย) ๒/๔๐๗.

^๒ พรวัน แพทยานนท์, “การศึกษาทัศนคติต่อการแสดงของนักแสดงไทยที่ได้รับรางวัล”, รายงานวิจัย (วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๕), หน้า ๒๑.

^๓ โพลีพลัส, ชูปตาร์ดาราร (เคยเด็ก) สอนน้อง, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.polyplus.co.th/column/freestylefriday/free_010915.html. [๑๓ ม.ค. ๒๕๕๙].

มากมาจากบุคคลที่มีภูมิหลังต่างกัน เช่น เด็ก และเยาวชน นักศึกษา นักธุรกิจ นักดนตรี และอื่นๆ เข้ามาประกอบอาชีพในวงการบันเทิง ในการแสดงของนักแสดงบางคนสามารถถ่ายทอดบทบาทการแสดงได้ดีในทุกบทบาท มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา มีภาพลักษณ์ที่ดี ขณะเดียวกันมีนักแสดงบางส่วนถูกตำหนิ มีงานแสดงน้อยหรือไม่มีงานแสดงเลย^๔ บางคนเข้ามามีชื่อเสียงในระยะเวลาหนึ่งและก็ต้องออกจากวงการบันเทิงไปโดยไม่มีผลงานอย่างต่อเนื่อง หรือไม่มีพฤติกรรมในทางมิชอบ เช่น กระทำ ความผิดตามบัญญัติกฎหมาย ติดยาเสพติด ติดการพนัน และประกอบอาชีพอื่นที่ขัดต่อหลักศีลธรรม ทำให้ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม และไม่สามารถอยู่ในวงการบันเทิงได้ในระยะเวลายาวนาน อย่างไรก็ตามก็ยังมีนักแสดงบางท่านที่ประกอบอาชีพอยู่ในแวดวงบันเทิง มีชื่อเสียง ได้รับรางวัลต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นรางวัล นักแสดงดีเด่น รางวัลบุคคลตัวอย่างในด้านต่างๆ และยังเป็นดารา นักแสดงที่มีผลงานอย่างต่อเนื่องตลอดจนได้รับการยอมรับจากประชาชนเป็นระยะเวลายาวนาน ความสำเร็จของดารา นักแสดง นักร้องเหล่านั้นเป็นสิ่งที่น่าสนใจ^๕

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงดารา นักแสดง นักร้องที่ประสบความสำเร็จว่าเขาเหล่านั้นมีรูปแบบในการ

ทำงานให้ประสบความสำเร็จในชีวิตได้อย่างไร มีการนำหลักธรรมอะไรไปใช้ในการดำเนินชีวิต นำหลักธรรมทางพุทธศาสนามาประยุกต์ในการทำงานของตนอย่างไรจึงทำให้สามารถประสบความสำเร็จในการประกอบสัมมาอาชีพในแวดวงบันเทิงมีชื่อเสียง ได้รางวัลอันทรงเกียรติ มีผลงานอย่างต่อเนื่อง และได้รับการยอมรับจากประชาชน และสังคมเป็นระยะเวลายาวนาน

๒. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาบุคคลที่ประสบความสำเร็จในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท
๒. เพื่อศึกษาเป็นหลักธรรมที่ทำให้ประสบความสำเร็จในคัมภีร์พระพุทธศาสนา
๓. เพื่อเสนอรูปแบบการทำงานที่ทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิตของนักแสดงอาชีพตามหลักพระพุทธศาสนา

๓. วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้ออกแบบการวิจัยในลักษณะเชิงเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แบบมีโครงสร้างโดยผู้วิจัยได้แบ่งวิธีดำเนินการวิจัยเป็น ๓ ขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

๑. การศึกษาบุคคลที่ประสบความสำเร็จในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการทำงานที่ทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิตโดยใช้เอกสารอ้างอิงจากแหล่งข้อมูล ได้แก่ พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ.

^๔ อัครพล ทองธราดล, “การพัฒนาตนเองของนักแสดงละครโทรทัศน์”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๐) หน้า ๑.

๒๕๓๙ และคัมภีร์ต่างๆที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสรุปหลักปฏิบัติในชีวิตและหลักธรรมที่ใช้ปฏิบัติ จากบุคคลในพุทธกาล ๗ คน ได้แก่ จุฬินเตवासิก นางวิชาชา พระนางสามาวดี พระมเหสีของพระเจ้าอุเทน นางขุขชุตตรา นางอุตตรา นางสิริมา และพระมหาชนก เป็นผู้มี ความเพียรจนสามารถมีชีวิตรอดจากการ ลอยคออยู่กลางทะเล เพราะทุกท่านมีแนวทางการดำเนินชีวิตที่ประสบความสำเร็จและเป็นต้นแบบในการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาใช้ในการดำเนินชีวิตได้

๒. การศึกษาเพื่อศึกษาเป็นหลักธรรมที่ทำให้ประสบความสำเร็จในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมเอกสารต่างๆ ได้แก่ พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙ และคัมภีร์ต่างๆที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสรุปหลักปฏิบัติในชีวิตและหลักธรรมที่ใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ

๓. การค้นหารูปแบบการทำงานที่ทำให้ประสบความสำเร็จของนักแสดงอาชีพไทย ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ วิธีการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยใช้ข้อมูลผลที่ได้จากขั้นที่ ๑ และ ๒ จากนั้นขอสัมภาษณ์ ดารา ที่มีคุณสมบัติที่กำหนดไว้ ๑๐ คน ผู้วิจัยได้สำรวจเก็บข้อมูลเชิงลึกโดยการสัมภาษณ์ ดารานักแสดง ผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ มีชื่อเสียง และสามารถรักษาความสำเร็จอยู่ในวงการบันเทิงจนถึงปัจจุบัน และการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อนำมาวิเคราะห์หลักการดำเนินชีวิต หลักธรรมที่ใช้ และรูปแบบการทำงานที่ประสบความสำเร็จของนักแสดงไทยตามหลักพระพุทธศาสนา

๔. นำเสนอผลการวิจัยและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๔.สรุปผลการวิจัย

๑. บุคคลที่ประสบความสำเร็จใน

คัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท

บุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ผู้วิจัยได้ศึกษาบุคคลที่ประสบความสำเร็จจากคัมภีร์ซึ่งสามารถนำหลักธรรมไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต มีความเจริญรุ่งเรือง และสามารถดำรงตนอยู่ได้ด้วยการใช้หลักธรรมในการแก้ไขปัญหาหรือประสบเคราะห์ภัยได้

๑) จุฬินเตवासิกเป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จได้ เพราะการเชื่อฟังผู้รู้พยายามปฏิบัติตาม และทำอย่างมีปัญญาใคร่ครวญพิจารณาให้ดี มีความคิดรอบคอบและเมื่อได้ทรัพย์มาแล้วก็ระลึกถึงผู้มีพระคุณบุคคลผู้มีคุณสมบัติเช่นนี้ ย่อมไม่ตกต่ำ มีแต่จะตั้งตนได้และเจริญรุ่งเรือง นอกจากนี้การปฏิบัติตนของจุฬินเตवासิกยังเป็นคนมีน้ำใจเอื้อเฟื้อ และมีความกตัญญูโดยเมื่อมีเงินทุนเพิ่มขึ้นจึงระลึกถึงพระคุณของจุฬเศรษฐีซึ่งเป็นผู้มอบแนวคิดทางการค้าครั้งนี้โดยมอบเงินจำนวนหนึ่งแสนกหาปณะแก่ท่านเศรษฐีหลักธรรมที่โดดเด่นของจุฬินเตवासิก คือ การเป็นตัวอย่างที่ดีในหลักธรรมอิทธิบาท ๔ กล่าวคือ มีใจรักในด้านการค้าขาย มีความเพียรพยายาม มีความเอาใจใส่ในงานมองทุกสิ่งทุกอย่างให้เกิดประโยชน์แก่กิจการได้ โดยมีการวางแผนและมีหลักการในการทำงาน

๒) นางวิชาชาเป็นผู้ความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา เป็นอุบาสิกาคนหนึ่งที่ใส่ใจในการอุปถัมภ์บำรุงพระพุทธศาสนา

ตั้งแต่เยาว์วัย และยังเป็นผู้ริเริ่มถวายสิ่งอุทิศบริโภคน้ำที่ควรแก่สมณะ เช่น ถวายข้าว ยาคุณ วัชบุพพาราม ยารักษาโรค ผ้าอาบน้ำฝน เป็นต้น อีกทั้งยังเป็นสตรีที่งามพร้อมด้วยลักษณะเบญจกัลยาณีทั้ง ๕ ประการ คือ ผมงาม เนื้องาม ฟันงาม ผิวงาม และวัยงาม สำหรับหลักธรรมที่โดดเด่นของนางวิสาขาที่ควรถือเป็นแบบอย่าง ได้แก่ เป็นผู้มีความศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่างแรงกล้า เป็นผู้มีความเชื่อฟังบิดา มารดา และมีความซื่อสัตย์ มั่นคงต่อสามี เป็นผู้ที่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด ใช้หลักธรรมแก้ปัญหาในครอบครัวได้

๓) นางสาวมาตีเป็นเอตทัคคะในฝ่ายผู้อยู่ด้วยเมตตา ถึงแม้ว่านางสาวมาตีจะต้องประสบกับชะตากรรมที่มีทั้งความสุขและความทุกข์ โคนไม้ใส่ร้าย แต่ไม่ได้ย่อท้อ และได้ใช้คุณธรรมด้านเมตตาช่วยแก้ปัญหาในชีวิตของพระนางและบริวาร ไม่ถือโทษโกรธคนที่ใส่ร้าย การดำเนินชีวิตของพระนางสาวมาตีใช้หลักเมตตาธรรมเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อบุคคลและสังคม ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้สามารถแก้ปัญหาชีวิตได้ ซึ่งหลักธรรมที่ควรนำมาเป็นแบบอย่างของนางสาวมาตี คือ เมตตาธรรม ซึ่งคุณธรรมขั้นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อบุคคลและสังคมาธิ รูปแบบการเจริญเมตตาจิตของพระนางสาวมาตี ไม่โกรธผู้ที่ปองร้าย

๔) นางชุชุตตราเป็นผู้มีความเพียรช่วยเหลือตนเอง แม้ร่างกายจะพิการหลังค่อม แต่ก็ไม่ยอมแพ้ต่อชีวิต ประกอบการงานหาเลี้ยงชีพด้วยตนเอง และฝึกฝนตนเอง ถึงแม้ว่านางชุชุตตราจะยกยอกค่าดอกไม้เป็นประจำทุกวันก็ตาม แต่เมื่อได้ฟังพระธรรมเทศนาของพระพุทธเจ้าแล้ว กลับมีความ

สำนึกผิด ละเว้นในสิ่งไม่ดีที่ได้กระทำและตั้งมั่นอยู่ในความดีได้ในที่สุด และเป็นผู้มีปัญญา มาก เอาใจใส่จดจำพระธรรมคำสอนและนำมาถ่ายทอดได้อย่างเชี่ยวชาญ จนได้รับการยกย่องจากพระพุทธเจ้าว่าเป็นเอตทัคคะในการเทศน์สอนคนอื่น นางชุชุตตรามีคุณธรรมเด่นชัดที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตหลายประการ ได้แก่ วิริยะ อุตสาหะ มีความเพียรช่วยเหลือตนเอง แม้ร่างกายจะพิการ คือ หลังค่อม แต่ก็ไม่ยอมแพ้ต่อชีวิต ประกอบการงานหาเลี้ยงชีพด้วยตนเอง และเป็นผู้มีปัญญา มาก เอาใจใส่จดจำพระธรรมคำสอนและนำมาถ่ายทอดได้อย่างเชี่ยวชาญ

๕) นางอุตตรา มีจิตเลื่อมใส มั่นคงในพระพุทธศาสนา อยากสร้างบุญกุศล จึงได้จ้างโสเภณีชื่อนางสิริมาให้ประณินบัตินามิตนเอง ในขณะที่นางกำลังทำเตรียมอาหารอยู่ในครัว นางสิริมาคิดว่าตัวเองเป็นเมียจริง เกิดรู้สึกริษยาหึงหวงนางอุตตรา ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตัวเองได้จึงนำน้ำมันที่กำลังเดือดไปรดลงบนศีรษะของนางอุตตรา และนางอุตตราก็ไม่ได้มีความแค้นเคือง ประสงค์ร้ายต่อนางสิริมา น้ำมันเนยที่นางสิริมานำไปรดลงบนศีรษะของนางอุตตรา จึงกลายสภาพเป็นเหมือนน้ำเย็น นางอุตตรา ระวังความโกรธด้วยความไม่โกรธ เพราะเห็นว่านางสิริมาเป็นผู้มีพระคุณช่วยดูแลสามีช่วยตนในช่วงที่นางขออนุญาตสามีในการบำเพ็ญเป็นเวลาหลายวัน ดังนั้นหลักธรรมที่โดดเด่นของนางอุตตรา คือ เมตตาธรรม แม้ในศัตรูผู้คิดร้าย เมตตาธรรมย่อมมีพลังปกป้องคุ้มภัยได้ทุกสารทิศ

๖) นางสิริมา เป็นหญิงนครโสเภณีชั้นสูง เนื่องจากนางมีรูปร่างงดงาม และมีความรู้ความเชี่ยวชาญในศิลปะอันเป็นวิชาชีพ จึงมีพวกบุรุษทั้งหลายรับนางไปบำเรอ และสมสู่ด้วยโดยจ่ายทรัพย์ให้นางเป็นค่าตอบแทนตามราคาที่นางกำหนดไว้ นางสิริมาจึงรำรวยด้วยอาชีพเช่นนั้น ด้วยเหตุที่นางเคยทำลายนางอุตตรา นางได้เข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าแล้วต่อมาบรรลुकุณธรรมพิเศษคือ โสดาปัตติผล นางสิริมาได้ทูลอาราธนาพระบรมศาสดาพร้อมเหล่าภิกษุสงฆ์ให้เสด็จมารับอาหารบิณฑบาต ณ เรือนของตนในวันรุ่งขึ้น พร้อมประกาศตนเป็นอุบาสิกาในพระพุทธศาสนา นางสิริมาถือว่าเป็นผู้มีปัญญา จากโสเภณีสามารถบรรลुकุโสดาบันได้ด้วยปัญญาเห็นถึงผลกรรมของการกระทำของตนเองที่ทำร้ายนางอุตตรา เมื่อนางฟังธรรมแล้วก็ไม่ประกอบอาชีพที่โสเภณีอีก เพราะด้วยการบรรลुकุณธรรมเป็นพระโสดาบัน

๗) มหาชนก พระบิดาสวรรคตตั้งแต่พระองค์ยังทรงอยู่ในพระครรภ์ เนื่องจากทำสงครามกับพระเจ้าโปลงชนก พระมารดาจึงหนีภัยลี้ภัยไปเมืองกาลจำปากะ ต่อมาก็ประสูติพระโอรส ชื่อ “มหาชนก” วันหนึ่งพระมหาชนกตัดสินใจจะเสด็จไปยังเมืองมิถิลาเพื่อแก้แค้นแทนพระบิดาให้ได้ แต่จะเดินทางได้เร็วก็คือทางเรือผ่านทะเล แต่ก็เกิดลมพายุร้ายพัดกระหน่ำจนเรือแตก พระมหาชนกทรงว่ายน้ำอยู่กลางทะเลได้ ๗ วัน วันนั้นนางมณีเมขลาเทพธิดาผู้ตรวจทะเลก็ได้เหาะมาพบพระมหาชนกว่ายน้ำอยู่ จึงถามว่าท่านเป็นใคร ทำไมจึงยังเพียรแหวกว่ายอยู่กลางทะเลทั้งที่มองไม่เห็นฝั่ง พระองค์ทรงตอบนางมณีเมขลาว่า พระองค์คือพระมหา

ชนก เชื่อกันว่าความพยายามจะไม่ทำให้ไร้ผล พระองค์จึงเล่าความจริงให้ฟัง นางสงสารจึงชวนพระองค์ไปส่งที่อุทยานหลวงในเมืองมิถิลา แล้วก็วางพระองค์ไว้บนแท่นศิลา และได้อภิเษกสมรสกับพระนางสิวลีตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ ยิ่งความปราบปลื้มแก่ข้าราชบริพารและชาวเมืองเป็นอย่างยิ่ง หลักธรรมที่โดดเด่นของมหาชนกคือ ความเพียร ความแก้แค้น ไม่เกรงกลัวอุปสรรค พยายามบากบั่นอดสาหัส ก้าวหน้าเรื่อยไป ไม่ทอดทิ้งธุระหน้าที่ และขันติ ความอดทน ความทนทานของจิตใจ สามารถใช้สติปัญญาควบคุมตนให้อยู่ในอำนาจเหตุผล และแนวทางการประพฤติหรือการปฏิบัติ ที่ตั้งไว้เพื่อจุดหมายอันชอบได้

กล่าวโดยสรุป บุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ทั้ง ๗ ท่าน ได้แก่ จูฬันเตवासิก นางวิสาขา พระนางสามาวดี นางชุชชุตตรา นางอุตตรา นางสิริมา และมหาชนก ได้ดำเนินชีวิตตามหลักธรรม ได้แก่ เมตตาธรรม ขันติธรรม อิทธิบาท ๔ และปัญญา ซึ่งทุกท่านล้วนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญและเป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิตตามหลักพระพุทธศาสนา

๒. หลักธรรมที่ทำให้ประสบความสำเร็จในคัมภีร์พระพุทธศาสนา

หลักธรรมที่ทำให้ประสบความสำเร็จในคัมภีร์พระพุทธศาสนา โดยผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามุ่งเน้นการขัดเกลาพุทธบริษัทให้เกิดการพัฒนา เกิดความบริสุทธิ์จะต้องประกอบไปด้วย

๑) นาถกรรมธรรม ๑๐ เป็นธรรมอันกระทำที่พึง เพราะเป็นกำลังหนุนในการบำเพ็ญคุณธรรมต่างๆ ยังประโยชน์ตนและประโยชน์ผู้อื่นให้สำเร็จได้ นอกจากนี้ยังจะช่วยส่งเสริมในด้านครอบครัวอยู่เย็นเป็นสุข การศึกษาราปรีน อาชีพที่ดี มีมิตรสหายคอยช่วยเหลือ ตลอดจนสังคมที่ดี และที่สำคัญทุกคนก็จะเป็นที่พึ่งแก่กันและกันเรา

๒) ศิล ๕ เป็นความประพฤติทางกายและวาจา การรักษากายวาจาให้เรียบร้อย, ข้อปฏิบัติสำหรับควบคุมกายวาจาให้ตั้งอยู่ในความดีงาม, การรักษาตามปกติตามวินัย, ปกติ, มารยาทที่สะอาดปราศจากโทษ, ข้อปฏิบัติในการละเว้นความชั่ว, ข้อปฏิบัติในการฝึกหัดกาย วาจาให้ดียิ่งขึ้น, ความสุจริตทางกายวาจาอาชีพ๒

๓) สังคหวัตถุ ๔ เครื่องสงเคราะห์โลกช่วยเหลือกันยึดเหนี่ยวใจกัน วิธีผูกใจคนเป็นการผูกมิตร วิธีการจะผูกมิตรนั้นต้องมีเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจกันไว้ ผูกมิตรีเอื้อเพื่อเกื้อกูลกันเพื่อให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข

๔) สุจริต ๓ คือ ความประพฤติชอบ ความประพฤติชอบทางวาจาและความประพฤติชอบทางใจ เมื่อกระทำลงไปแล้วจะทำให้ตนเองและผู้อื่นมีความสุขและส่งผลให้สังคมส่วนรวมมีความสุข

๕) สัมปยุตธรรม เป็นธรรมของคนดีหรือคนที่แท้ซึ่งมีคุณสมบัติความดี และเป็นองค์ประกอบและปัจจัยที่จะทำให้ผู้นำสามารถจัดการและปฏิบัติภาระงานทุกอย่างให้บรรลุผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายได้

๖) อิทธิบาท ๔ ธรรมที่เป็นเหตุให้ประสบความสำเร็จ หรือที่เรียกว่าทางแห่ง

ความสำเร็จ ซึ่งจะทำให้บุคคลประสบผลสำเร็จในชีวิตและการทำงานได้ตามความมุ่งหวัง และผู้ดำรงไว้ด้วยหลักธรรมนี้ จะเป็นผู้ที่ทำงานใดๆ สำเร็จอยู่เสมอมีการพัฒนาที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๗) อริยทรัพย์ ๗ เป็นคุณธรรมประจำใจอย่างประเสริฐที่บุคคลพึงหามาใส่ตนให้มาก ทรัพย์สินในใจหรือคุณธรรมอันประเสริฐที่อยู่กับตัวเรา ดีกว่าทรัพย์ภายนอก เพราะไม่มีผู้ใดแย่งชิง ไม่สูญหายไปด้วยภัยอันตรายต่างๆ ทำให้ไม่อ้วงว้าง ยากจน และเป็นทุนสร้างทรัพย์ภายนอกได้ด้วยทรัพย์ที่ประเสริฐ เพราะเป็นเครื่องบำรุงจิตใจให้อบอุ่น

๘) ขรवासธรรม ๔ เป็นธรรมสำหรับขรवास, ธรรมสำหรับการครองเรือน, หลักการครองชีวิตของคฤหัสถ์

๙) พรหมวิหารธรรม ๔ เป็นธรรมเครื่องอยู่อย่างประเสริฐ, ธรรมประจำใจอันประเสริฐ, หลักความประพฤติที่ประเสริฐบริสุทธิ์, ธรรมที่ต้องมีไว้เป็นหลักใจและกำกับความประพฤติ จึงจะชื่อว่าดำเนินชีวิตหมดจดและปฏิบัติตนต่อมนุษย์สัตว์ทั้งหลายโดยชอบ

๑๐) คิหิปฏิบัติ ข้อปฏิบัติสำหรับผู้ครองเรือน เป็นธรรมในส่วนของธรรมวิภาคที่พระพุทธเจ้าทรงเทศน์เรื่อง การปฏิบัติเพื่อความเหมาะสมในฐานะที่เป็นขรवास คือ ชาวบ้านธรรมดา

๑๑) หลักกาลาสามสูตร คือ วิธีปฏิบัติต่อสิ่งที่ตนสงสัยหรือหลักความเชื่อ เป็นหลักในการตัดสินใจเชื่อหรือไม่เชื่อสิ่งใดที่ดีมากค่าหรือธรรมใดเป็นกุศล ธรรมใดไม่มีโทษ ธรรมใดผู้รู้สรรเสริญ ธรรมใดทำตามแล้วเกิดประโยชน์ เกิดความสุข ฯลฯ ธรรมนั้นแหละควรเชื่อ

๑๒) กัลยาณมิตตธรรม เป็นองค์คุณของกัลยาณมิตร คุณสมบัติของมิตรดีหรือมิตรแท้ คือ การคบหรือเข้าหาแล้วจะเป็นเหตุให้เกิดความดีงามและความเจริญ เมื่อเรารู้ว่าบุคคลใดเป็นบุคคลมีศรัทธา มีศีล เป็นผู้มีความรู้อันเกิดจากการได้ยินได้ฟังมามาก เป็นผู้มีความรู้จริงใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีปัญญาเฉลียวฉลาด เราจะต้องเข้าไปคบหาบุคคลดังกล่าวนี้ พร้อมทั้งปรับปรุงตนเองทั้งกายและใจ ให้เป็นคนดีตามด้วย เราจึงจะได้ชื่อว่า "กัลยาณมิตตตา" ซึ่งก็คือ ความเป็นผู้มีกัลยาณมิตรนั่นเอง

๑๓) มรรคมือองค์ ๘ คือ ทางมีองค์ ๘ ประการ ได้แก่ เห็นชอบ ดำริชอบ เจรจาชอบ กระทำชอบ เลี้ยงชีพชอบ พยายามชอบ ระลึกชอบ และตั้งจิตมั่นชอบ

๑๔) ความสุข ๔ คือ ความสบายกายสบายใจของชาวบ้าน ความสุขที่ชาวบ้านควรพยายามเข้าถึงให้ได้สม่าเสมอ หรือความสุขอันชอบธรรมที่ผู้ครองเรือนพึงมี ซึ่งชีวิตของคฤหัสถ์จะสมบูรณ์ได้ก็เพราะสุข

กล่าวโดยสรุป หลักธรรมต่างๆ ในพระพุทธศาสนาที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ จะเห็นได้ว่า แต่ละหลักธรรมสอนให้บุคคลมีคุณสมบัติในการทำงานเพื่อความสำเร็จที่ตั้งอยู่บนความถูกต้อง ในการทำหน้าที่ต่างๆ ย่อมเกิดอุปสรรค และนำความเครียด ความทุกข์ใจมาสู่บุคคลนั้นๆ ซึ่งเป็นธรรมดาของชีวิตมนุษย์ทุกคน และเมื่อมีความทุกข์

พระพุทธศาสนามีหลักธรรมในการแก้ปัญหาอุปสรรคต่างๆ เพื่อกำจัดความทุกข์ใจทั้งหลาย เมื่อทุกข์คลาย จิตเกิดความสุขความสบายใจ สติปัญญากลับมา เป็นกำลังหลักในการปฏิบัติหน้าที่การงานต่างๆ ให้เป็นผลสำเร็จ บุคคลควรเลือกที่จะนำข้อธรรมแต่ละข้อมาประยุกต์ให้เหมาะสมด้วย จึงจะเกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้นจึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจว่านักแสดงใช้หลักธรรมมาใดมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน และดำเนินชีวิตจนประสบความสำเร็จ

๓. รูปแบบการทำงานที่ทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิตของนักแสดงอาชีพตามหลักพระพุทธศาสนา

รูปแบบการทำงานที่ทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิตของนักแสดงอาชีพตามหลักพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักแสดง จำนวน ๑๐ ท่าน โดยสามารถสรุปประเด็นได้ว่า หลักปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จของนักแสดงไทยตามหลักพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประเด็น ออกเป็น ๓ ประเด็นหลัก ได้แก่ หลักการประพฤติตน หลักการปฏิบัติงาน และหลักการปฏิบัติในสังคม ดังปรากฏในรูปภาพที่ ๑

แผนภูมิภาพ ๑ โมเดลรูปแบบการทำงานที่ทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิตของนักแสดงไทยตามหลักพระพุทธศาสนา

ทั้งหลักการปฏิบัติตน หลักการปฏิบัติงาน และหลักการปฏิบัติต่อสังคม เชื่อมร้อยกันเป็นรูปแบบการทำงานที่ทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิตของนักแสดงไทยตามหลักพระพุทธศาสนา ซึ่งหากนักแสดงไทยสามารถดำรงซึ่งทั้ง ๓ องค์ประกอบนี้ก็จะทำให้สามารถรักษาชื่อเสียง ประสบความสำเร็จทั้งในหน้าที่การงานและการดำรงตนบนหลักธรรม โดยมีรายละเอียดในแต่ละประเด็นดังนี้

๑. หลักการประพฤติตนนักแสดงที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ พบว่า หลักศีล ๕ เป็นข้อปฏิบัติสำหรับควบคุมกายวาจาให้ตั้งอยู่ในความดีงาม เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในหลักศีล ๕ เพราะ ศีล คือ ความเป็นปกติ และเป็นความประพฤติที่ดีทาง กาย วาจา ใจ เมื่อประพฤติ

รักษาศีลแล้วจะนำความสุข ซึ่งเกิดจากการไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น และสามารถสร้างกำลังใจ ความสุขในการประกอบอาชีพ และสามารถทำงานให้ประสบความสำเร็จได้

นอกจากนี้ยังพบว่า หลักพรหมวิหารธรรม ๔ เป็นธรรมที่ต้องมีไว้เป็นหลักใจและกำกับความประพฤติ ถูกนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติตนของนักแสดง กล่าวคือ การปฏิบัติตนต่อเพื่อนร่วมงานด้วยความเมตตา นอกจากนี้ *การเอาใจเขามาใส่ใจเรา การเข้าใจต่อความทุกข์ยากของทีมงานเบื้องหลังการแสดง ก่อให้เกิดการให้ความช่วยเหลือ ความเอื้อเฟื้อให้กับผู้อื่น* พรารถนาคืออยากให้เขามีความสุข มีจิตอันแผ่เมตตาและคิดทำประโยชน์ ซึ่งหากผู้ใดใช้หลักธรรมดังกล่าวแล้วจะทำให้เกิดความสุขในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน การทำงานและเมื่อมีความสุขในการทำงานแล้ว งานก็ย่อมบรรลุผลสำเร็จได้

๒. หลักการปฏิบัติงาน พบว่า นักแสดงใช้หลักธรรมอิทธิบาท ๔ กล่าวคือ ความขยันหมั่นเพียรเป็นปัจจัยที่สำคัญในการสร้างความสำเร็จในการประกอบอาชีพ และความมุ่งมั่น ไม่ย่อท้อต่อคำวิจารณ์ ความมานะบากบั่น และความขยันหมั่นเพียร ได้รับการยอมรับในการทำงานในวงการบันเทิง ประกอบกับความรักในอาชีพด้านการแสดงได้เป็นแรงผลักดันให้เกิดความขยันหมั่นเพียร และประสบความสำเร็จในวงการบันเทิง

อีกทั้งความพอใจ ความพอประมาณ ในการทำงาน มีความสอดคล้องกับ หลักธรรมสัปปริสธรรม ๗ ซึ่งเป็นธรรมของคนดี เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าหลักอัตตัญญูตา (รู้จักตน) และหลักมัตตัญญูตา (การรู้จักประมาณ) การรู้จักตน พอประมาณในการกิน การใช้ การรู้จักใช้จ่ายทรัพย์สินสมบัติ รู้จักการประหยัดคอดออม รู้จักใช้จ่ายตามฐานะของตนเอง เป็นธรรมะสำคัญที่ทำให้นักแสดงรู้จักพอและสงมอบองค์ความรู้ให้กับผู้อื่นที่สนใจ หรือการสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นแก่สังคม

๓. หลักการปฏิบัติ ต่อ สังคม ประกอบด้วย กัลยาณมิตร หรือความมีเพื่อน และคนในครอบครัวเป็นคนดีไม่คบหาคนชั่ว กล่าวคือ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวมาตั้งแต่เด็ก เป็นปัจจัยที่สำคัญในการเรียนรู้ และเข้าใจธรรมะ คือ การเข้าใจต่อสภาพสังคม การไม่เบียดเบียนเพื่อนมนุษย์ และการสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นภายในตัวเอง อีกทั้งการมีส่วนร่วมที่ดี ชักจูงส่งเสริมในมิจานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการมีกัลยาณมิตรที่ดีจะสามารถนำพาชักจูงให้กระทำแต่ความดี และส่งผ่านความดีไปให้บุคคลอื่นๆ ทั้งการให้การศึกษา

และในรูปแบบอื่น และการแวดล้อมด้วยบุคคลต่างๆ ตามหลักธรรมของทิวศ ๖ คือ บิดามารดา กับบุตร สามีกับภรรยา ครูอาจารย์กับศิษย์ เพื่อนกับเพื่อน นายจ้างกับลูกจ้าง และพระสงฆ์ ซึ่งนักแสดงแต่ละท่านมีความสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง ตามฐานะและหน้าที่ที่แตกต่างกันไป ถ้าทุกคนยึดถือและปฏิบัติตาม หลักธรรมตามบทบาทหน้าที่นั้นๆ แล้ว ย่อมนำมาความสงบสุข ความเจริญรุ่งเรือง มาสู่สังคมอย่างแน่นอน และตลอดไป

หลักธรรมในการทำงานของนักแสดงที่มีลักษณะเด่นที่ทำให้ประสบผลสำเร็จตามแนวพุทธศาสนา พบว่า นักแสดงทุกคนสามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาใช้ได้อย่างเหมาะสมกลมกลืนกับสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิต โดยนักแสดงที่ประสบความสำเร็จได้นั้นมีหลักธรรมที่ใช้เหมือนกัน ดังนี้ กตัญญู ชันติธรรม (ความอดทน) กัลยาณมิตรธรรม (มีมิตรสหายที่ดี) สัปปริสธรรม (ธรรมะทำให้เป็นสัตบุรุษ หรือคนดี) และอิทธิบาท ๔ (แนวทางปฏิบัติเพื่อดำเนินไปสู่ความสำเร็จ)

๔. หลักธรรมที่เด่นๆ ที่นักแสดงนำมาใช้เป็นหลักได้แก่ ชันติธรรม กัลยาณมิตรธรรม กตัญญูทเวที อิทธิบาท ๔ และสัปปริสธรรม ๗ จากการมีพื้นฐานครอบครัวที่ดี ทำให้นักแสดงทุกท่านซึมซับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปโดยปริยาย และความกตัญญูทเวทีต่อบิดามารดา เมื่อทำงานในวงการบันเทิงนักแสดงทุกท่านก็นำหลักธรรมต่างๆ หลากหลายตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น หลักสังคหวัตถุ ๔ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจคน ทั้งนักแสดงและ

ทีมงานละคร หลักธรรมอิทธิบาท ๔ ฐานหรือหนทางสู่ความสำเร็จ อาชีพนักแสดงเป็นอาชีพที่ต้องใช้ความอดทนและความมานะบากบั่น เพราะการทำงานที่ไม่เป็นเวลา และต้องเตรียมตัวศึกษาบทละครก่อน เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และหลักสัปปุริสธรรม ๗ ธรรมของคนดี การวางตนให้เหมาะสมในฐานะคนของประชาชน รักษาภาพลักษณ์ที่ดี วางตนให้เป็นแบบอย่าง เป็นต้น

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่ายังพบหลักธรรมอื่นๆที่นักแสดงใช้สนับสนุน ได้แก่ ฆราวาสธรรม ๔, ธรรมจักร, ความสุข ๔, นาคภรณ์ธรรม, ไตรสิกขา, ดรุณธรรม ๖, ไตรลักษณ์, อุภูฐานสัมปทา, ชั้นธ ๕, สัมมปธานธรรม, เว้นจากอบายมุข ๔, ปัญญา, อตถจริยา, อุภูฐานสัมปทา, มัชฌิมาปฏิปทา, ศรัทธา, กาลามาสูตร, สุจริต ๓ และอัปมาทธรรม

๕. การอภิปรายผล

การอภิปรายผล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การเชื่อมโยงผลการศึกษานักแสดงที่ประสบความสำเร็จในคัมภีร์พระพุทธศาสนา หลักธรรมที่ทำให้ประสบความสำเร็จในคัมภีร์พระพุทธศาสนา และรูปแบบการทำงานที่ทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิตของนักแสดงอาชีพตามหลักพระพุทธศาสนาที่มีความสอดคล้องกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. หลักการประพฤติตน คือ การไม่หยุดยั้งการพัฒนาตนเอง ต้องเป็นคนที่มีหัวใจของการพัฒนาอยู่เสมอและต้องเป็นผู้ที่มีการสำรวจและประเมินความสามารถของตนเองอยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของ

โสภิตา จิระพงศ์ ที่ได้ศึกษาวิเคราะห์การดำเนินชีวิตเชิงพุทธของผู้นำในสังคมไทยพบว่า การดำเนินชีวิตเริ่มจากการพัฒนาตนเป็นคนเก่ง มีความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม^๔ ซึ่งทางพระพุทธศาสนาหลักศีล ๕ และถือเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติตน และหลักพรหมวิหารธรรม ๔ เป็นหลักธรรมประจำใจ เพื่อให้ตนดำรงชีวิต สอดคล้องกับบุคคลที่ประสบความสำเร็จในคัมภีร์พระพุทธศาสนา คือ นางอุตตราและนางสามาวดี

๒. หลักการปฏิบัติงาน การยึดหลักอิทธิบาท ๔ ความเพียรพยายาม มีความเอาใจใส่ในงานมองทุกสิ่งทุกอย่างให้เกิดประโยชน์ แก่กิจการได้ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) ได้อธิบายถึง คุณสมบัติสำหรับการบริหารงานในหนังสือ “พุทธธรรม” ไว้ในหัวข้อธรรมที่ว่า ด้วย อิทธิบาท ๔ ว่าธรรมที่เป็นเหตุให้ประสบความสำเร็จ^๕ ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมที่บุคคลที่ประสบความสำเร็จในพระพุทธศาสนา คือ จุฬินเตวาลิกและมหาชนที่มีความเพียร ไม่กลัวอุปสรรค พยายามบากบั่น อุตสาหะ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพฤทธิศุภเศรษฐศิริ เรื่องทัศนคติต่อลักษณะอันพึง

^๔ โสภิตา จิระพงศ์, “ศึกษาวิเคราะห์การดำเนินชีวิตเชิงพุทธของผู้นำในสังคมไทย”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

^๕ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), เศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิโกลดคิมทอง, ๒๕๓๘), หน้า ๑๖.

ประสงค์ของนักแสดงและผู้กำกับการแสดงละครโทรทัศน์ ผลการวิจัย พบว่า ทักษะของผู้สร้างงานละครโทรทัศน์ต่อ

ลักษณะของนักแสดงที่ดี จะต้องมึลักษณะการเป็นผู้ที่มีความอดทน มีวินัย ตั้งใจจริงและขยันหมั่นเพียร ลักษณะของนักแสดงเหล่านี้เป็นสิ่งที่ระบบงานแสดงปรารถนา^๖

นอกจากนี้หลักธรรมสัปปุริสธรรม ๗ เป็นคุณสมบัติของคนดี และเป็นหลักในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) ที่ได้กล่าวถึงคุณสมบัติสำหรับผู้บริหารที่ดีในหนังสือ“พุทธธรรม” ไว้ในหัวข้อ สัตบุรุษหรือคนดี หรือคนที่แท้ มีธรรมของสัตบุรุษ ต้องมีหลักธรรมสัปปุริสธรรม ๗ กล่าวคือ มีพฤติกรรมถูกต้องตามทำนองคลองธรรมหรือเรียบบร้อยดีไม่มีโทษ เป็นผู้มีจิตสงบระงับจากบาปอกุศลธรรมไม่เบียดเบียนตนและผู้อื่นให้ได้รับความเดือดร้อน^๖ . หลักการปฏิบัติต่อสังคม ประกอบด้วย กัลยาณมิตร และทศ ๖ สอดคล้องกับตามแนวคิดพระธรรมโกศาจารย์ (ประยูรธมฺมจิตฺโต) ได้อธิบายถึงแนวทางการบริหารตามแบบอย่างของพุทธศาสนาในหนังสือ “พุทธวิธีบริหาร” ไว้ว่าการศึกษพุทธบริหารในที่นี้ได้ใช้หน้าที่ของนักบริหารเป็นกรอบในการพิจารณาหน้าที่ (Function) ของนักบริหาร คุณลักษณะหนึ่งคือ การสื่อสารเพื่อให้เกิดการดำเนินการตามแผนและต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

^๖ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), เศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิโกลดิมทอง, ๒๕๓๘), หน้า ๑๖.

กล่าวโดยสรุป หลักปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จของนักแสดงไทย ตามหลักพระพุทธศาสนา นักแสดงทั้ง ๑๐ ท่านได้ซึมซับหลักธรรมเข้ามาเป็นปัจจัยในการดำเนินชีวิตในแต่ละสถานการณ์โดยอัตโนมัติ ซึ่งไม่ได้ยึดถือว่าต้องทำตามหลักธรรมใดหลักธรรมหนึ่ง แต่เป็นการนำองค์ธรรมต่างๆ ของหลายหลักธรรมมาปฏิบัติให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทั้งการปฏิบัติตน ปฏิบัติงานและปฏิบัติต่อสังคม และการนำหลักธรรมมาผสมผสานเข้าเป็นวิถีการดำเนินชีวิต ทำให้นักแสดงประสบความสำเร็จในการทำงานและประคองตนให้ตั้งตนอยู่ในความประพฤติชอบ

ความสำเร็จของนักแสดงไทยมาจากการเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ การมีคุณธรรม เพื่อให้เกิดเจริญก้าวหน้าประสบความสำเร็จทั้งในชีวิตส่วนตัวและการทำงาน และภูมิคุ้มกัน รู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในจิตใจของตนได้ ไม่ยึดบริโภคนิยมเป็นเป้าหมาย เพียงแค่อาศัยเป็นเครื่องมือ ต้องปรับเปลี่ยนวิธีคิดโดยนำหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนามาใช้ และมีหลักธรรมเป็นแกนนำในการดำเนินชีวิต

๖. ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยงานครั้งนี้ เมื่อพบว่ารูปแบบการทำงานที่ประสบความสำเร็จในชีวิตของนักแสดงอาชีพไทยตามหลักพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. หน่วยงานและสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องด้านการแสดง ควรกำหนดคุณลักษณะของนักแสดงที่มีคุณธรรมในมี

รูปแบบที่ชัดเจน เพื่อผลักดันให้นักแสดงในวงการบันเทิงไทยมีแบบแผนการปฏิบัติตนที่ดีงามและเป็นตัวอย่างแก่สังคมได้อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑. หลักธรรมเหล่านี้ อาจจะเป็นแนวทางให้กับบุคคลต่างๆ ทั้งที่ในวงการบันเทิงหรือบุคคลใดๆ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติในการพัฒนาตนและการใช้ชีวิตในวงการบันเทิง เพราะประสบการณ์ของนักแสดงที่ประสบความสำเร็จเป็นสิ่งที่ยืนยันแล้วว่า การดำเนินชีวิตเชิงพุทธนั้น เป็นการดำเนินชีวิตที่นำไปสู่ความสุขและความสำเร็จได้จริง

๒. การพัฒนาหลักสูตรคุณธรรมสำหรับนักแสดงไทย เพื่อให้นักแสดงรุ่นใหม่สามารถวางตัวอยู่ในวงการบันเทิงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งความรู้จากงานวิจัยฉบับนี้ทำให้นักแสดงในปัจจุบันหรือนักแสดงรุ่นใหม่ได้ทราบถึงการดำเนินชีวิตและบทบาทที่สำคัญๆ ของนักแสดงที่ประสบความสำเร็จ และนำมาเป็นแนวทางในการประพฤติตนตามหลักพระพุทธศาสนา และถือเป็นการสืบทอดพระพุทธศาสนาได้อีก

ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป

๑. การศึกษาครั้งต่อไป ในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนั้นควรมีการทำการวิจัยในเชิงปริมาณควบคู่ไปด้วย เพื่อช่วยวิเคราะห์ผลการวิจัยออกมาชัดเจนยิ่งขึ้น

๒. การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาเพิ่มเติมเรื่องรูปแบบการทำงานที่ประสบความสำเร็จในชีวิตตามหลักพระพุทธศาสนาของอาชีพอื่นๆ ในวงการบันเทิงไทย เช่น

พิธีกร นักร้อง นางแบบ ฯลฯ มีความเหมือนหรือความแตกต่างกันอย่างไร

๓. การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาหลักธรรมของบุคคลในสาขาวิชาชีพอื่นๆ เพื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกัน

บรรณานุกรม

- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกภาษาไทย. ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.**
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **อรรถกถาภาษาไทย. ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.** ๒๕๕๒.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหามกุฏราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกและอรรถกถาแปล.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏ
ราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.
- ปรวัน แพทยานนท์. การศึกษาทัศนะต่อการแสดงของนักแสดงไทยที่ได้รับรางวัล. วิทยาลัย
นวัตกรรมการสื่อสารสังคม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๕.
- โพลีพลัส, ชูปตาร์ดารา (เคยเด็ก) สอนน้อง, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.polyplus.co.th/column/freestylefriday/free_010915.html. [๑๓ มกราคม ๒๕๕๙].
- อัครพล ทองธราดล. “การพัฒนาตนเองของนักแสดงละครโทรทัศน์”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต. รัฐศาสตร์: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๐.

